

OPOLE

Prezydent Miasta Opola

PS-RPZ.ZD-000012/25

Opole, dnia 10.03.2025 r.

Szanowna Pani

Barbara Kamińska

Przewodnicząca Rady Miasta Opola

W związku z planowanym posiedzeniem Komisji Społecznej i Zdrowia przedkładam informacje dotyczące „Dostępności i kosztów opieki nad dziećmi do lat 3 w Opolu”.

Decyzja o zakończeniu miejskiego dofinansowania żłobków niepublicznych była bezpośrednio związana z wejściem w życie rządowego programu „Aktywny Rodzic”, który zapewnia jednolite i równe wsparcie finansowe w wysokości 1500 zł miesięcznie na każde dziecko uczęszczające do żłobka, bez względu na to, czy jest to placówka publiczna czy niepubliczna. Dzięki temu wsparciu wszystkie rodziny otrzymały jednakowe dofinansowanie, co wyeliminowało dotychczasowe różnice w wysokości pomocy finansowej.

W mieście Opolu funkcjonuje 5 żłobków publicznych w których zapewnia się łącznie 468 miejsc opieki. Na dzień 27 lutego 2025 roku w żłobkach publicznych jest 14 wolnych miejsc (13 w Żłobku nr 9 oraz 1 miejsce w Żłobku nr 3). Żłobki te są jednostkami organizacyjnymi Miasta Opola i zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (u.o.d) działają na podstawie statutów ustanowionych następującymi aktami prawnymi:

- Uchwała nr XXIII/486/20m Rady Miasta Opola z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Nr 3 w Opolu;
- Uchwała nr XXIII/485/20 Rady Miasta Opola z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia statutów Żłobków Nr 2, 4, 9 i Pomnik Matki Polki w Opolu.

Żłobki publiczne w Opolu swoją działalność statutową realizują na podstawie planu budżetu Miasta Opola. Plan budżetu na dany rok budżetowy ujmuje takie wydatki jak: wynagrodzenia wraz z pochodnymi, opłaty za media, wydatki rzeczowe tj. zakup środków czystości, zakup odzieży

roboczej, zakupy, konserwacje, naprawy. Średni koszt utrzymania jednego dziecka w żłobku publicznym wynosi około 2.800,00 zł.

Niepubliczne podmioty prowadzące żłobki posiadają charakter przedsiębiorstw. Zgodnie z definicją, legalną działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. W związku z tym brak jest możliwości jednoznacznej oceny wpływu dotacji udzielanych przez gminy, na wysokość czesnego dyktowanego przez niepubliczne żłobki. Niewątpliwie zasadniczą rolę odgrywają w analizowanym zakresie czynniki niezależne od gminy, tj. panujące stosunki społeczno-gospodarcze, realia gospodarki wolnorynkowej, przyrost naturalny oraz wsparcie i popularyzacja nieinstytucyjnych form opieki nad dziećmi (opieka domowa, opieka świadczona przez babcię, dziadków lub nianie). Kluczowym jest jednak fakt, iż brak jest prawnie wiążącego związku pomiędzy wysokością dotacji, a wysokością czesnego w niepublicznych żłobkach. Ewentualna korelacja posiada zaś charakter wyłącznie pośredni i pozostaje w sferze interesu faktycznego. Miasto Opole nie ingeruje w działalność rynkową. To podmioty gospodarcze prowadzące żłobki niepubliczne wyznaczają cele swojej działalności, sposoby ich realizacji oraz wysokość opłat. Działalność żłobków niepublicznych opiera się na zasadzie wolności konkurencji, co oznacza, że na rynku mogą działać różne przedsiębiorstwa świadczące te same usługi, które rywalizują o klienta. W przypadku żłobków niepublicznych będzie to cena oraz dodatkowe usługi świadczone przez żłobek na rzecz dzieci uczęszczających do żłobków. Aktualnie w żłobkach niepublicznych jest 485 wolnych miejsc.

Podkreślenia wymaga, iż względem niepublicznych żłobków Prezydent Miasta jako organ nadzoru posiada wyłącznie kompetencje wynikające z ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (art. 54 – 57 u.o.d.). Tym samym sprawdza wyłącznie warunki i jakość świadczonej opieki oraz kontroluje czy ilość zatrudnionych opiekunek zgodna jest z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Miasto nie posiada prawnych instrumentów wpływania na wysokość cen i opłat ustanawianych w niepublicznych żłobkach, jak i regulowanie działalności przedsiębiorców w tym zakresie.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 34 poz. 198) zakładanie i utrzymanie żłobków należy do zadań własnych gminy. Miasto Opole spełnia wymogi ustawy. Co jednak szczególnie istotne, gminy nie mają obowiązku zapewnienia miejsc w żłobku każdemu dziecku będącemu mieszkańcem gminy w przeciwieństwie np. do zapewnienia miejsca w jednostkach oświatowych tj. przedszkola czy szkoły. Wojewódzki Sąd Administracyjny przychylił się do decyzji Rady Miasta Opola i postanowił odrzucić skargę Pana Marcina Nowary na uchwałę nr V/71/24 z dnia 29

klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna (art. 15 ustawy o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - „Aktywny rodzic”).

Wobec powyżej prezentowanej zmiany systemu wsparcia w ponoszeniu kosztów pobytu dziecka w wieku do lat 3 w żłobkach niepublicznych, przeprowadzona została pogłębiona analiza stopnia realizacji obligatoryjnych zadań własnych Miasta Opola, jak i potrzeb inwestycyjnych (majątkowych) i bieżących w sektorze polityki społecznej, opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i wsparcia rodziny. Wobec stwierdzenia konieczności realizacji niezbędnych i pilnych zadań Miasta o charakterze obowiązkowym podjęto decyzję o uchyleniu uchwały nr XXXVIII/753/17 Rady Miasta Opola z dnia 23 lutego 2017 r. Jednocześnie wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na politykę rodzinną umożliwiło przetransferowanie środków pochodzących z budżetu gminy na realizację zadań o charakterze obowiązkowych, pozbawionych możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, w szczególności w obszarze pieczy zastępczej.

Decyzja o uchyleniu uchwały Rady Miasta Opola w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Miasta Opola była podyktowana również zauważalnym od kilku lat spadkiem urodzeń.

Lata	2019	2020	2021	2022	2023
I. urodzeń	1 325	1 280	1 106	1 131	939

Źródło: Dane Główny Urząd Statystyczny
<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica>

Dodatkowo wprowadzenie świadczenia „Aktywny rodzic” dało rodzicom możliwość powrotu do pracy po urlopie macierzyńskim i otrzymania wsparcia finansowego w wysokości 1500 zł miesięcznie. Kwota ta może być wykorzystana nie tylko na pokrycie kosztów miejsca w instytucji opieki, ale również dała możliwość rodzicom na zatrudnienie niani lub pozostawienie dziecka pod opieką babci. Wdrożenie wskazanych rozwiązań niewątpliwie spowodowało spadek ilości dzieci zapisywanych do instytucji opieki, w tym również do żłobków publicznych.

Reasumując, decyzję o wyborze najbardziej odpowiedniego świadczenia celowego dla wsparcia rodziców w aktywności zawodowej oraz w zapewnieniu opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, każdorazowo podejmują rodzice. Ustawa z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - "Aktywny rodzic" daje również możliwość wielokrotnej zmiany świadczeń, czyli rezygnacji z jednej formy wsparcia i przejścia na drugą, z zastrzeżeniem, że w danym miesiącu na dane dziecko rodzic może pobierać tylko jedno

z wybranych przez siebie świadczeń. Zgodnie z założeniami ustawodawcy wszyscy rodzice w sposób równy mogą korzystać ze wsparcia rządowego.

Na uwagę zasługuje fakt, że termin wejścia w życie uchwały był dostateczny do przygotowania się żłobków niepublicznych do zmiany systemu finansowania, jak i do upowszechnienia wśród rodziców dzieci w wieku do lat 3 systemu wsparcia, wdrożonego ustawą o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka - „Aktywny rodzic”. Powyższe pozwoliło rodzicom również na podjęcie decyzji czy w dalszym ciągu korzystać będą z instytucjonalnych form opieki nad dzieckiem, czy też skorzystają z form wsparcia w ramach świadczenia „aktywni rodzice w pracy” lub „aktywni w domu”.

Żłobki niepubliczne prowadzą prywatni przedsiębiorcy, tym samym to podmioty ustalają wysokość czesnego w sposób dowolny, w oparciu o własne założenia oczekiwanego bilansu zysków i kosztów. Co więcej posiadają pełną autonomię w zakresie zarządzania oraz zasad wydatkowania środków i ponoszenia kosztów. Co potwierdza rozpiętość wysokości czesnego w opolskich żłobkach niepublicznych, które kształtuje się w przedziale od 1.500 zł do 2.200 zł.

Opłata za pobyt dziecka przed wprowadzeniem świadczenia „Aktywnie w żłobku” w najtańszym opolskim żłobku niepublicznym wynosiła 1.449,00 zł, z czego opłata rodzica wynosiła 799,00 zł, a w najdroższym żłobku niepublicznym 2.140,00 zł, z czego opłata rodzica to był koszt 1.490,00 zł. Z kolei po wejściu w życie ustawy „Aktywny rodzic” w żłobkach niepublicznych opłaty rodziców spadły i wyglądają następująco: w najtańszym żłobku niepublicznym w Mieście Opolu koszt rodzica wynosi 0 zł, a w najdroższym 700 zł. Tym samym opłata w najtańszym żłobku niepublicznym spadła o 100 %, a w najdroższym żłobku spadła o prawie 50% obecnej opłaty.

Powyższe uzasadniło rezygnację z kontynuowania od 1 stycznia 2025 r. udzielania z budżetu Miasta Opoli fakultatywnej dotacji celowej niepublicznym żłobkom i klubom dziecięcym, na rzecz realizacji obligatoryjnych, niezbędnych i pilnych zadań własnych w zakresie modernizacji żłobków publicznych oraz realizacji zadań z zakresu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej – zarówno instytucjonalnej, jak i rodzinnej (w rodzinach zastępczych zawodowych i niezawodowych). Jest to szczególnie ważne, ponieważ dzieci objęte pieczą wymagają szczególnej troski i wsparcia, a miasto czuje się zobowiązane do zapewnienia im jak najlepszych warunków rozwoju i opieki.

Załącznik:

1. Wykaz opłat w żłobkach niepublicznych przed wprowadzeniem świadczenia „Aktywnie w żłobku” oraz po uchyleniu uchwały dotacyjnej.

Zastępca Prezydenta Miasta

Lukasz Sowa

	Liczba miejsc opieki	Liczba dzieci zapisanych	Wolne miejsca		
ŻŁOBKI PUBLICZNE	468	451	17 <table border="1"> <tr> <td>żłobek nr 9 – 13 miejsc</td> <td>żłobek nr 3 – 1 miejsce</td> </tr> </table>	żłobek nr 9 – 13 miejsc	żłobek nr 3 – 1 miejsce
żłobek nr 9 – 13 miejsc	żłobek nr 3 – 1 miejsce				
ŻŁOBKI NIEPUBLICZNE	1423	938	485		

Aktualnie w żłobkach niepublicznych są **485** wolne miejsca.

W niepublicznym żłobku **Autobusik** w Opolu przy ul. Władysława Broniewskiego 26, w którym opłata wynosi **1500,00 zł** (z czego rodzic płaci **0 zł**), aktualnie są **53** wolne miejsca.

W niepublicznym żłobku "**Paprotka**" przy ul. Wieluńskiej 21, w którym opłata wynosi **1600,00 zł** (z czego rodzic płaci **100 zł**), aktualnie są **39** wolne miejsca.

W niepublicznym żłobku "**Pluszowy Kacik**" przy ul. Groszowickiej 16, w którym opłata wynosi **1800,00 zł** (z czego rodzic płaci **300 zł**), aktualnie jest **7** wolnych miejsc.

W pozostających żłobkach od stycznia 2025 r. opłaty rodziców klarują się na poziomie od 550,00 zł do 700,00 zł. We wrześniu 2024 r. opłata rodzica w najdroższym żłobku wynosiła 1490,00 zł (żłobek Tuptuś Odkrywca), a w najtańszym 799,00 zł (żłobek Autobusik).
Przykładowo:

Żłobek	Koszt miejsca w żłobku przed 1.10.2024 r.	opłata rodziców przed 1.10.2024 z dotacją UMO	Koszt miejsca w żłobku aktualny na dzień 17.01.2025 r.	opłata rodziców w 2025 r. bez dotacji UM
Centrum Opieki i Edukacji "DINO"	1595	945	2179	679
Żłobek "Pluszowy Kacik"	1640	990	1800	300
Akademia Kinder Centrum	2046	1396	2199	699
Niepubliczny Żłobek "Paprotka"	1549	899	1600	100
Niepubliczny Żłobek "Kangurek 24"	1800	1150	2200	700
Niepubliczny Żłobek "Niedźwiadek"	1900	1250	2150	650
Niepubliczny Żłobek MAŁE NUTKI	1685	1035	2150	650
Niepubliczny Żłobek "Fiku Milku"	1550	900	2150	650

Żłobek "Kolorowe Dzieci"	1750	1100	2150	650
Żłobek Niepubliczny				
"Kraina Marzeń"	2070	1420	2150	650
Żłobek Niepubliczny				
"Płomyczki"	1450	800	2200	700
Dwujęzyczny Żłobek				
Artystyczny i Naukowy				
"Tuptuś Odkrywca"	2140	1490	2050	550
Językowy Żłobek				
Niepubliczny "Księga				
Przygód" w Opolu	1586	936	2100	600
Żłobek Na Polance	2050	1400	2050	550
Niepubliczny Żłobek				
Bajkowo	1450	800	2150	650
Tęczowa Kraina Emilia				
Szychowska	1750	1300	2150	650
Żłobek Autobusik w Opolu	1449	799	1500	0

Zastępca Prezydenta Miasta

 Łódź